

NOTAT

14. oktober 2025

Sag nr.:

/

Høringsnotat vedrørende udkast til bekendtgørelse om fravigelse af visse regler vedrørende produktion af enheder indeholdende fast drivmiddel og tilknyttede aktiviteter

1. Indledning

Udkastet til bekendtgørelsen om fravigelse af visse regler vedrørende produktion af enheder indeholdende fast drivmiddel og tilknyttede aktiviteter (herefter bekendtgørelsen) har til formål at fastlægge rammerne for fravigelse af en række regler, så FPRT ApS, der skal producere fast raketbrændstof til brug for Ukraines forsvarskrig mod Rusland, hurtigst muligt kan opstarte sin produktion.

Bekendtgørelsen skal efter forhandling med forsvarsministeren udstedes med hjemmel i § 2 i lov nr. 1097 af 15. september 2025 om bygge- og anlægsprojekter samt driftsaktiviteter med væsentlige nationale forsvarsformål eller væsentlige civile beredskabsformål.

I udkastet til bekendtgørelse bliver en række regler, der normalvis ville gælde for en lignende virksomhed, foreslået fraveget for at opnå hastighed i projektets realisering grundet den aktuelle sikkerhedspolitiske situation. Hovedparten af disse regler foreslås alene midlertidigt fraveget, mens enkelte regler foreslås fraveget permanent. Det gælder således generelt, at FPRT ApS vil skulle efterleve indholdet i reglerne på sigt, og det foreslås med bekendtgørelsen, at erhvervsministeren foretager en genvurdering af de regler, der er midlertidigt fraveget senest den 1. oktober 2026, med henblik på at vurdere om reglerne kan efterleves.

Det er således forventningen, at de midlertidige undtagelser, der indføres med bekendtgørelsen, vil blive ophævet igen, så snart det er muligt.

I bekendtgørelsen foreslås det endvidere, at erhvervsministeren får mulighed for at overtage Haderslev Kommunes kommunalbestyrelses beføjelser i sager, der vedrører FPRT ApS.

Udkast til bekendtgørelse har været sendt i høring den 3. september 2025 med høringsfrist den 25. september 2025 til i alt 81 høringsparter, der bl.a. består af interesseorganisationer, foreninger, m.v.

Der er modtaget høringssvar fra Dansk Erhverv, DANVA, Erhvervsstyrelsens Område for Bedre Regulering (OBR), Dansk Metal, Evida, Danske Advokater, Nævnenes Hus, 3F, Justitia, Advokatsamfundet, Haderslev Kommune og Region Syddanmark.

ERHVERVSSTYRELSEN

Dahlerups Pakhus
Langelinie Allé 17
2100 København Ø

Tlf. 35 29 10 00

Fax 35 29 10 01

CVR-nr 10 15 08 17

E-post erst@erst.dk

www.erst.dk

ERHVERVS MINISTERIET

Dansk Arbejdsgiverforening har meddelt, at de ikke har bemærkninger til bekendtgørelsen. Vestre Landsret har meddelt, at de ikke ønsker at udtale sig.

Erhvervsministeriet har pba. høringen foretaget en enkel indholdsmæssig ændring, idet der er indført en fravigelse af udlændingelovens § 17, stk. 1, der indebærer, at en opholdstilladelse bortfalder, hvis en udlænding opgiver sin bopæl i Danmark. Fravigelsen er vurderet nødvendig pba. sagens konkrete omstændigheder. Derudover er der foretaget enkelte, primært lovtekniske og sproglige ændringer i udkastet til bekendtgørelse i forhold til den version, der blev sendt i offentlige høring.

De generelle bemærkninger til bekendtgørelsen gennemgås og kommenteres nedenfor i afsnit 2. Konkrete bemærkninger til de enkelte emner i udkast til bekendtgørelsen gennemgås og kommenteres nedenfor i afsnit 3.

2. Generelle bemærkninger

Dansk Erhverv bemærker, at de bakker op om den politiske målsætning om at understøtte Ukraine, og at Danmark bidrager aktivt til at understøtte en hurtig etablering af ukrainske produktionskapaciteter. Dansk Erhverv understreger vigtigheden af, at etableringen og driften af den ukrainske virksomhed i Danmark sker i tæt samspil med danske virksomheder og leverandører. Dansk Erhverv bemærker videre, at anvendelsen af fravigelsesmekanismen i medfør af loven bør ske med omtanke, og at der også skal satses på fast track-ordninger samt en hurtig og mere smidig sagsbehandling. Endelig påpeger Dansk Erhverv, at der bør ske en evaluering af ordningen.

OBR, Erhvervsstyrelsens Område for Bedre Regulering, vurderer, at bekendtgørelsesudkastet ikke medfører administrative konsekvenser for erhvervslivet.

Dansk Metal vurderer, at der i bekendtgørelsen skabes et juridisk problem ved på den ene side at fastholde Arbejdstilsynets tilsyn og reaktionsmuligheder, og samtidig ophæve stort set alle de paragraffer som Arbejdstilsynet har mulighed for at håndhæve. Dansk Metal anfører generelt, at de er indforstået med de grundlæggende hensyn og er enig i disse, men anfører også, at det er unødvendigt at sætte det meste af arbejdsmiljøloven og bekendtgørelser ud af kraft.

Danske Advokater anser det for afgørende, at balancen mellem behovet for en effektiv proces og retssikkerhed sikres og anbefaler derfor, at yderligere retssikkerhedsværn iagttages. Det har i den forbindelse været svært at vurdere, hvorfor det er nødvendigt midlertidigt og permanent at fravige regler.

3F finder det bekymrende, at udkastet til bekendtgørelsen indfører vidtgående fravigelser fra lov om arbejdsmiljø og de tilhørende bekendtgørelser, og at det alene bør ske i strengt nødvendige og konkrete tilfælde. 3F peger ligeledes på, at der gennem grundig planlægning af den efterfølgende drift vil være muligt at efterleve bestemmelserne i lov om arbejdsmiljø. De finder det positivt, at virksomheden forpligtes til løbende at tilpasse sin drift med henblik på at leve op til reglerne.

Advokatrådet anerkender, at der i den nuværende sikkerhedspolitiske situation kan være behov for at forkorte sagsbehandlingstiden væsentligt. Dette bør dog så vidt muligt ske med fornøden hensyntagen til andre hensyn, herunder retssikkerhedsmæssige hensyn.

Haderslev Kommune anerkender nødvendigheden af, at projektet skal gennemføres hurtigt i henhold til intentionerne i lov om bygge- og anlægsprojekter samt driftsaktiviteter med væsentlige nationale forsvarsformål eller væsentlige civile beredskabsformål.

Justitia bemærker, at der er en særlig og aktuel sikkerhedspolitisk situation, og der kan være legitime grunde til midlertidigt at begrænse visse rettigheder, hvis det er strengt nødvendigt, at der hurtigt skal igangsættes bygge- og anlægsprojekter samt driftsaktiviteter med væsentlige nationale forsvarsformål eller væsentlige civile beredskabsformål. Endvidere påpeger Justitia, at fravigelserne i bekendtgørelsen er meget omfattende og behovet for fravigelser ikke er begrundet i vejledningen eller begrundet meget overordnet, hvilket svækker transparensen.

Kommentar:

Erhvervsministeriet har i alt modtaget 13 høringssvar til bekendtgørelsen. Grundlæggende er der støtte til, at der i den nuværende sikkerhedspolitiske situation kan være behov for at fastsætte regler, der muliggør en hurtig etablering af projekter, der tjener væsentlige nationale forsvarsformål.

Der er høringssvar, der rejser grundlæggende spørgsmål ved omfanget af regler, der fraviges, og hvorvidt det retssikkerhedsmæssigt er forsvarligt.

Erhvervsministeriet er opmærksom på, at der er tale om omfattende fravigelser af gældende regler, der er væsentlige og relevante ved etablering af en virksomhed af denne karakter. Det er imidlertid fundet nødvendigt at fravige reglerne enten midlertidigt eller permanent, hvis FPRT ApS hurtigt skal kunne opstarte sin produktion af fast raketbrændstof til krigen i Ukraine. Det er endvidere i medfør af lov om bygge- og anlægsprojekter samt driftsaktiviteter med væsentlige nationale forsvarsformål eller væsentlige civile beredskabsformål vurderet, at etableringen af FPRT ApS i medfør af loven tjener væsentlige nationale forsvarsformål, jf. lovens § 1.

Vurderingen af, hvilke regler der er nødvendige at fravige, er sket under tæt inddragelse af de relevante myndigheder. Der er i den forbindelse lagt afgørende vægt på, at fravigelserne ikke medfører fare for personer på fabrikken eller i nærområdet, eller medfører væsentlig skade på natur og miljø. De enkelte myndigheder har i den forbindelse foretaget en afvejning af formålet med den konkrete etablering af FPRT ApS og på den anden side hensynet bag den regel, der skal fraviges.

Virksomheden skal på sigt efterleve alle regler, der gælder på området. Der vil inden den 1. oktober 2026 blive foretaget en genvurdering af de regler, der er

midlertidigt fraveget, med henblik på at vurdere, om det fortsat er nødvendigt at fravige reglerne.

Der er som følge af de konkrete fravigelser i bekendtgørelsen blevet iværksat en håndholdt proces, hvor virksomheden og dens rådgivere er i tæt dialog med myndighederne, så virksomheden på en sikker og forsvarlig måde på sigt kan leve op til de regler, der gælder for en sådan type virksomhed. Tilsynsmyndigheder, der fører tilsyn med FPRT ApS, vil endvidere koordinere den fælles tilsynsindsats med virksomheden.

FPRT ApS er derfor forpligtet til hurtigst muligt at sikre overholdelse af reglerne, selvom der ikke er indhentet de fornødne tilladelser fra de respektive myndigheder ved opstart. Myndighederne vil derudover indgå i tæt dialog med virksomheden om regelefterlevelse.

3. Konkrete bemærkninger

3.1. Bekendtgørelsens anvendelsesområde og ophævelse

Advokatrådet bemærker, at det bør fremgå af bekendtgørelsen, at formålet med det pågældende projekt forspildes, såfremt dette gennemføres ved en anlægslov eller særlov.

Haderslev Kommune anmoder om, at der fastlægges en udløbsdato for bekendtgørelsen, hvorefter tilsyn og administration skal ske på normale vilkår.

3F anfører, at de tolker §§ 1 og 2 således, at virksomheder med andre CVR-numre, der udfører arbejde for den pågældende virksomhed, også vil blive omfattet af fravigelserne. Dette finder de bekymrende. Ligeledes finder de det afgørende, at fravigelserne indføres med et tidsperspektiv, der er kort og klart afgrænset.

Kommentar:

Det følger af bemærkningerne til § 1 i lov om bygge- og anlægsprojekter samt driftsaktiviteter med væsentlige nationale forsvarsformål eller væsentlige civile beredskabsformål, at i det omfang, der er tale om statslige projekter eller statslige driftsaktiviteter, vil loven som udgangspunkt kun finde anvendelse, hvis formålet med det konkrete projekt eller den konkrete aktivitet tilsiger, at det vil være uhensigtsmæssigt at gennemføre en anlægslov. Den nærværende bekendtgørelse regulerer fravigelse af regler vedrørende etablering og drift af en privat virksomhed, FPRT ApS, i Danmark. Der er ikke tale om et statsligt projekt eller en statslig driftsaktivitet, og der vil derfor ikke kunne vedtages en anlægslov i dette tilfælde. Erhvervsministeriet har endvidere i det konkrete tilfælde vurderet, at det af tidsmæssige årsager ikke er muligt at gennemføre en særlov, der regulerer etableringen af FPRT ApS. Erhvervsministeriet vurderer på den baggrund, at der ikke er grundlag for en anlægslov, og at det samtidig i det konkrete tilfælde ikke er nødvendigt at indføre dette i bekendtgørelsens formålsbestemmelse.

Erhvervsministeriet har i forbindelse med bekendtgørelsen vurderet, at der ikke skal fastsættes en dato for, hvornår bekendtgørelsen ophæves. Dette skyldes, at det på nuværende tidspunkt ikke er muligt at fastlægge, hvor længe det er nødvendigt, at der skal ske en fravigelse af reglerne. Der er i bekendtgørelsen fastsat, at erhvervsministeren foretager en genvurdering af de regler, der er midlertidigt fraveget i medfør af bekendtgørelsen inden den 1. oktober 2026. Der vil herefter blive fulgt op på, hvilke regler der fortsat skal gælde for virksomheden, og om der skal ske ændringer af bekendtgørelsen, herunder om der kan fastsættes en frist for, hvornår bekendtgørelsen skal ophæves.

Erhvervsministeriet skal derudover bemærke, at bekendtgørelsens fravigelser ikke finder anvendelse for virksomheder, der udfører arbejde for virksomheden. Erhvervsministeriet har på baggrund af denne bemærkning ændret ordlyden i § 1, så det fremstår tydeligere, at bekendtgørelsen alene gælder for FPRT ApS.

3.2. Fravigelser af regler

Dansk Erhverv bemærker, at det er vigtigt, at fravigelserne sker med klare rammer, afgrænsninger og med fuld opretholdelse af de materielle sikkerheds- og miljøhensyn. Dansk Erhverv anfører, at særligt når det gælder fravigelser af byggeloven, brandsyn, spildevandshåndtering og tekniske forskrifter for brandfarlige materialer, bør der være særligt fokus på, at sikkerheden ikke forringes.

Advokatrådet anfører, at de har svært ved at se, hvordan fravigelserne er blevet vurderet, og hvilke myndigheder der har været involveret.

Haderslev Kommune angiver, de almindeligt gældende regler i videst muligt omfang bør følges, og at fravigelser fra gældende lovgivning lovliggøres snarest muligt, idet det bemærkes, at der ikke dispenseres fra sikkerhed og sundhed, jf. bekendtgørelsens kapitel 2.

Justitia påpeger, at den kun overordnede forklaring i vejledningen gør det vanskeligt at efterprøve proportionaliteten i omfanget af fravigelser af gældende lovgivning og regulering.

Kommentar:

Erhvervsministeriet er opmærksom på, at der er tale om omfattende fravigelser af gældende regler, der er væsentlige og relevante ved etablering af en virksomhed af denne karakter. De regler, der er fraveget, er udvalgt efter grundig inddragelse af relevante myndigheder.

Der er regler, der fraviges permanent. Det drejer sig om regler, hvor det ikke giver mening med en senere efterlevelse, eksempelvis krav om byggetilladelse i byggeloven. Der er regler, der fraviges midlertidigt. Det er dog samtidig fastsat i udkastet til bekendtgørelse, at virksomheden skal tilpasse driften med henblik på at sikre overholdelsen af de regler, der midlertidigt er fraveget, samt indholdsmæssig efterlevelse af de regler, der permanent er fraveget. Eksempelvis reglerne om tilslutningspligt af spildevand, der først finder anvendelse, når rørlægningen og dokumentationen er færdig og tilslutning er sket. Dette skyldes, at etableringen skal gå så hurtigt, at det ikke givet, at det kan nås at blive færdig med at

lægge alle de nødvendige kloakledninger til afledning af spildevand. Derudover skal virksomheden indsende en omfattende beskrivelse af en række forhold, som myndigheden så skal tage stilling til, før den kan give tilladelse til, at virksomheden kan udlede sit spildevand igennem ledningsnettet. I mellemtiden opsamler virksomheden sit spildevand i egnede tanke, som transporteres med lastbil til spildevandsanlægget, hvor det kan blive rensset forsvarligt

Erhvervsministeriet har valgt denne sondring mellem permanent og midlertidige fravigelser for at sikre proportionalitet i forbindelse med opstarten af virksomheden. På denne måde kan virksomheden hurtigt etablere sig og starte en produktion op, samtidig med at der aktivt arbejdes med efterlevelse af de regler, der gælder for FPRT ApS. Dette vil ske i tæt samarbejde med de relevante myndigheder.

3.3. Fravigelse af arbejdsmiljøloven

Dansk Metal bemærker, at det er unødvendigt at sætte det meste af arbejdsmiljøloven og alle bekendtgørelserne ud af kraft. Herudover bemærkes, at Arbejdstilsynet håndhæver arbejdsmiljøreglerne, og selv kan bestemme om, og hvordan de vil reagere, når de laver tilsyn på fabrikken. Det bemærkes endvidere, at det bliver retssikkerhedsmæssigt umuligt for Arbejdstilsynet og interessenterne i og omkring den pågældende virksomhed at vurdere, hvilke krav virksomheden skal leve op til for, at forholdene bliver sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarlige.

3F anfører, at de finder det bekymrende, at en række krav i lov om arbejdsmiljøloven er fraveget, da det er regler, der er fundamentale for arbejde i Danmark, herunder krav om APV, risikovurdering mv.

3F finder, at arbejdsmiljølovens § 37 om bygherrens pligter bør gælde for det pågældende CVR-nummer og bygge- og anlægsarbejde til brug for det pågældende CVR-nummer. Det vil betyde, at bygherren skal påtage sig opgaven med at koordinere og afgrænse arbejdet under projektering og udførelse af byggeprojektet. Det angives endvidere, at det er bekymrende, at lov om indkvartering af ansatte ikke vil finde anvendelse.

Kommentar:

Det følger af bekendtgørelsen, at der sker en midlertidig fravigelse af arbejdsmiljøloven, samt at bekendtgørelser udstedt med hjemmel i arbejdsmiljøloven midlertidigt ikke finder anvendelse. Arbejdstilsynets afgrænsning af de arbejdsmiljøregler, der midlertidigt skal fraviges, er sket med afsæt i oplægget fra regeringen om at sikre en hurtig og smidig proces for virksomheder med militære formål, jf. forsvarsministerens lovforslag, og den eksplicitte vurdering fra Erhvervsstyrelsen og Forsvarsministeriet. Der er i den forbindelse lagt vægt på nødvendigheden af en hurtig opstart af produktion. De overordnede forsvarlighedskrav fastholdes, så virksomheden er forpligtet til at sikre et sikkert og sundt arbejdsmiljø, mens de mere formelle og konkrete krav på arbejdsmiljøområdet fraviges midlertidigt for ikke at forsinke processen for virksomheden. Arbejdstilsynet vil indgå i tæt dialog med virksomheden i de kommende måneder for at sikre, at virksomheden hurtigst muligt lever op til kravene.

Reglerne om indkvartering, som gælder hvor arbejdsgiveren stiller bolig til rådighed for en eller flere ansatte, er fraveget midlertidigt for ikke at forsinke processen for virksomheden. Arbejdstilsynet vil indgå i tæt dialog med virksomheden for at sikre, at virksomheden hurtigst muligt lever op til kravene i indkvarteringsreglerne, hvis virksomheden stiller bolig til rådighed for de ansatte.

3.4. Hensyn til miljø og ejendomsret

Justitia anfører, at læsevejledningen angiver, at det er et styrende hensyn, at produktion ikke skal udgøre en fare for ansatte og personer i nærområdet. Hensynet til naturen er ligeledes et kvalificeret krav, der nævnes (må ikke medføre væsentlig skade på natur og miljø). Justitia efterlyser i vejledningen, hvorledes denne kvalificering (væsentlighedsvurdering) nærmere skal fortolkes, og hvilke miljøbelastninger, der antages at være acceptable eller uacceptable.

Justitia, anbefaler, at hensynet til beskyttelse af privat ejendom også eksplicit adresseres.

Kommentar:

Erhvervsministeriet har involveret de relevante myndigheder i forbindelse med etableringen af virksomheden, og hensynet til natur er i den forbindelse blevet inddraget i de vurderinger, der er foretaget som led i etableringen og driften af FPRT ApS.

FPRT ApS etableres derfor i et industriområde, hvor der i medfør af lokalplanlægning kan lokaliseret virksomheder med særlige beliggenhedskrav, herunder på baggrund af deres potentielle påvirkning af omgivelserne. Der er på den baggrund udvalgt en grund, der er egnet til denne form for virksomhed, og hvor der ikke er særligt tvingende hensyn til natur, der skal varetages.

Styrelsen for Grøn Areal Omlægning og Vandmiljø har været inddraget i forbindelse med vurderingen af, hvilke regler på miljøområdet, herunder natur, der kan fraviges i bekendtgørelsen. Det er i den forbindelse vurderet nødvendigt, at § 29 a i naturbeskyttelsesloven og §§ 6 og 10 i bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter ikke anvendes. Disse fravigelser er vurderet nødvendige, da det ikke kan udelukkes, at der er flagermus i træerne eller i bygningerne i området.

Erhvervsministeriet bemærker endvidere, at der ikke vil ske ekspropriation af privat ejendom i forbindelse med etableringen af FPRT ApS, og at dette hensyn derfor ikke er udslagsgivende for bekendtgørelsen.

3.5. Håndtering af forureningsundersøgelse og gas samt udgifter i relation til virksomhedens etablering

Region Syddanmark bemærker, at Tingvejen 2 ligger inden for et område med særlige drikkevandsinteresser, og derfor vil Region Syddanmark på et tidspunkt skulle afklare, om aktiviteterne på ejendommen har givet anledning til forurening der kan udgøre en risiko for grundvandsressourcen. Da Region Syddanmark ikke har konkrete planer om undersøgelser på ejendommen, opfordres

Erhvervsstyrelsen til selv at udføre en forureningsundersøgelse forud for eventuelle bygge- og anlægsprojekter på Tingvejen 2.

DANVA anfører, at i det omfang, bekendtgørelsen medfører en meromkostning hos vandselskabet, bør staten betale denne.

Haderslev Kommune anmoder om, at staten afholder eventuelle udgifter afledt af virksomhedens etablering, løbende drift og eventuelle ophør – fx finansiering af supplerende infrastruktur, oprensning, oprydning mv.

Evida bemærker, at der i forbindelse med etableringen bør tages højde for eksisterende gasinfrastruktur, herunder at der kan være behov for, at der sker monterning af jordventil placeret i passende afstand fra bygningerne.

Kommentar:

Erhvervsministeriet viderefremidler til virksomheden, at der på Tingvejen 2 bør udføres en forureningsundersøgelse forud for eventuelle bygge- og anlægsprojekter.

Erhvervsministeriet har taget bemærkningerne fra DANVA om meromkostninger hos vandselskabet til efterretning. Erhvervsministeriet er ikke bekendt med, at projektet vil medføre en meromkostning for vandselskaberne, men vil afdække dette nærmere.

Erhvervsministeriet har ligeledes taget bemærkninger fra Evida til efterretning og vil videregive til virksomheden, at der i den konkrete etableringsfase af virksomheden skal tages højde for den eksisterende gasinfrastruktur.

3.6. Overholdelse af EU-retten

Nævnenes Hus bemærker, at det ikke fremgår, hvordan det konkrete projekt efter fravigelsen af de nationale regler påtænkes at overholde de underliggende EU-forpligtelser eller alternativt bestemmelser om, på hvilken baggrund også de EU-retlige forpligtelser kan fraviges.

Kommentar:

Erhvervsministeriet vil i visse særlige tilfælde skulle fravige underliggende EU-retlige forpligtelser, da der i bekendtgørelsen fraviges regler, der implementerer EU-retlige forpligtelser.

Erhvervsministeriet vurderer, at den pågældende etablering af FPRT ApS er omfattet af TEUF artikel 346, stk. 1, litra b, og TEU artikel 4, stk. 2.

Der følger af TEUF artikel 346, stk. 1, litra b, at traktaternes bestemmelser ikke er til hinder for, at hver medlemsstat kan træffe de foranstaltninger, som den anser for nødvendige til beskyttelse af sine væsentlige sikkerhedsinteresser, og som vedrører fabrikation af eller handel med våben, ammunition og krigsmateriel. Disse foranstaltninger må ikke forringe konkurrencevilkårene inden for det indre marked for varer, som ikke er bestemt specielt til militære formål. Det følger derudover af artikel 4, stk. 2, i Traktaten om Den Europæiske Union (TEU), at

Unionen respekterer medlemsstaternes centrale statslige funktioner, herunder sikring af statens territoriale integritet, opretholdelse af lov og orden samt beskyttelse af den nationale sikkerhed, og at navnlig den nationale sikkerhed forbliver den enkelte medlemsstats eneansvar.

3.7. Call in

Haderslev Kommune anmoder om, at staten, jf. call-in mulighed i bekendtgørelsens kapitel 7, overtager myndighedsansvar inden for de relevante lovområder, herunder meddelelse af tilladelser samt tilsyn, så længe bekendtgørelsen er gældende.

Kommentar:

Erhvervsministeren kan i medfør af kapitel 7 i bekendtgørelsen overtage kommunalbestyrelsens beføjelser i sager, der vedrører FPRT ApS. Det er forventningen, at Erhvervsministeren på baggrund af sagens særlige karakter vil overtage kommunalbestyrelsen i Haderslev Kommunes beføjelser i medfør af gældende regulering i en vis periode.

3.8. Offentlighed

Dansk Erhverv anbefaler, at alle tilsyns- og dokumentationskrav løbende gøres offentligt tilgængelige.

Haderslev Kommune anmoder om, at der sikres løbende information og dialog med naboer til projektet, så lokale hensyn og input kan komme i betragtning og eventuelle bekymringer kan mindskes.

Kommentar:

Erhvervsministeriet er opmærksom på, at der er behov for at sikre løbende information til offentligheden om projektet og dets fremdrift. Erhvervsministeriet vil derfor løbende vurdere hvilke oplysninger der kan deles med offentligheden.

3.9. Klage

Danske Advokater anfører, at klagereglerne i miljøloven og planloven ikke finder anvendelse, da dette er fundet nødvendigt. Dette indebærer, at spørgsmål skal indbringes for domstolene. Danske Advokater påpeger, at der bør etableres en mere effektiv og tilgængelig domstolsprøvelse.

Justitia anfører, at der i vid udstrækning er afskåret klageadgang, hvilket er en grundlæggende retssikkerhedsmæssig udfordring. Justitia anbefaler, at adgangen til effektive retsmidler i højere grad sikres, og at særlig hurtig klagebehandlingsproces på dette område kan etableres, så etableringen af produktionen ikke forsinkes unødigt.

Kommentar:

Klagesager kan potentielt indebære betydelige risici og usikkerheder for gennemførelse og fremdrift af et bygge- og anlægsprojekt eller en driftsaktivitet. Det fremgår af de almindelige bemærkninger til lov om bygge- og anlægsprojekter samt driftsaktiviteter med væsentlige nationale forsvarsformål eller væsentlige

civile beredskabsformål i afsnit 3.4.2, som bekendtgørelsen udstedes i medfør af, at regeringen finder, at de retssikkerhedsmæssige hensyn, der ligger bag den almindelige adgang til administrativ rekurs, bør kunne vige af hensyn til de væsentlige samfundsmæssige interesser, som lovforslaget varetager.

Erhvervsministeriet har i den forbindelse foretaget en konkret vurdering af, hvilke klageadgange, der er nødvendige at afskære, for at opnå formålet med FPRT ApS' etablering.

3.10. Parlamentarisk kontrol

Advokatrådet bemærker, at det ikke fremgår af høringsmaterialet, om hvorvidt der i processen har været inddragelse af Folketinget, enten via orientering eller andet, og om en sådan evt. inddragelse måtte have givet anledning til bemærkninger eller andet fra Folketingets side.

Justitia anfører, at fravigelserne sker på bekendtgørelsesniveau, hvilket svækker muligheden for parlamentarisk kontrol, og at beslutningskraften på den baggrund bliver overladt til et lukket kredsløb, hvor det reelt bliver regeringen selv, der vurderer, hvornår der kan ses bort fra almindelige retssikkerhedsmæssige garantier.

Kommentar:

Det følger af lovbemærkningerne til § 2 i lov om bygge- og anlægsprojekter samt driftsaktiviteter med væsentlige nationale forsvarsformål eller væsentlige civile beredskabsformål, at det forudsættes, at vedkommende minister før fastsættelse af regler i medfør af lovens § 2, stk. 1, orienterer Folketinget, herunder Folketingets Forsvars-, Samfundssikkerheds- og Beredskabsudvalg (FOU) og eventuelle andre udvalg.

Erhvervsministeriet har forud for den offentlige høring af bekendtgørelsen orienteret Folketingets Forsvars-, Samfundssikkerheds- og Beredskabsudvalg (FOU), Erhvervsudvalget (ERU), Udenrigspolitisk Nævn (UPN) og forsvarsforligskredsen. Beskæftigelsesministeriet har derudover forelagt materialet for Beskæftigelsesudvalget (BEU). Formålet med orienteringen er at sikre at udvalgene havde mulighed for at stille spørgsmål til vedkommende minister.

4. Oversigt over hørte organisationer, foreninger m.v.:

Advokatrådet, Akademikerne (AC), Amnesty International, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Biobrændselsforeningen, By & Havn, Centralorganisationen af industriansatte i Danmark (COindustri), Censec, Copenhagen Business School (CBS) – CBS Law, Crossbridge Energy Fredericia, Daka, Danmarks Fiskeriforening, Danmarks Jægerforbund, Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Sportsfiskerforbund, Danoil Exploration A/S, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Botanisk Forening, Dansk Erhverv, Dansk Fjernvarme, Dansk Industri, Dansk Metal, Dansk Omitologisk Forening, Dansk Skovforening, Danske Advokater, Danske Havne, Danske Landskabsarkitekter, Dansk Maritime, Danske Regioner, Dansk Transport og Logistik, DANVA (Dansk Vand- og Spildevandsforening), DCC Energi Naturgas, Den Danske Dommerforening, Drivkraft Danmark, Energiklagenævnet, Energinet, Evida, FDO, FH (Fagbevægelsens

Hovedorganisation), Forum for Danske Bygningsmyndigheder (DABYFO), Fri-luftsrådet, Greenpeace Danmark, Green Power Denmark, Ineos Danmark, Institut for Menneskerettigheder, Justitia, Kalundborg Refinery, Kommunernes Landsforening (KL), Københavns Universitet, Landbrug og Fødevarer, Landdistrikternes Fællesråd, NOAH, Noreco (Blue Nord), Nordsøfonden, Nævnenes Hus, Olie Gas Danmark (Dansk offshore), Parcelhusejernes Landsforening, Retspolitisk Forening, Roskilde Universitet, Rådet for Grøn Omstilling, SMV Danmark, Syddansk Universitet, Sønderborg byret (byretspræsident), Total S.A., Tænk tanken HAV, Vattenfall A/S, Vestre Landsret, WWF Verdensnaturfonden, Ørsted, Østre Landsret, Aalborg Universitet, Aarhus Universitet, Haderslev Kommune, Aabenraa Kommune, Vejle Kommune, Kolding Kommune, Tønder Kommune, Esbjerg Kommune, Sønderborg Kommune, Region Syddanmark, Vejle Kommune, .

Følgende organisationer har afgivet høringssvar

Dansk Erhverv, DANVA, Erhvervsstyrelsens Område for Bedre Regulering (OBR), Dansk Metal, Evida, Danske Advokater, Nævnenes Hus, 3F, Justitia, Advokatsamfundet, Haderslev Kommune og Region Syddanmark.